

qui sibi sua iniquitate nocituri sunt, ad utilitatem nascantur aliorum. Neque enim quamlibet innumerabilis multitudo impiorum indecora est mundo, aut inutilis Dei regno: cum etiam per ipsorum veniat propaginem regeneranda generatio, et in eis tolerandis ac diligendis populus Dei fiat illustrior; discens¹ bonitatem et patientiam ab illo, qui pluit super justos et injustos, et solem suum oriri facit super bonos et malos (*Math. v, 45*).

XIV. Item, qui dicit quod qui evangelicæ prædicationi non credunt, ex Dei prædestinatione non credant; et quod Deus ita definerit, ut quicumque non credunt, ex ipsius constitutione non credant; non est catholicus. Sicut enim fides, quæ per dilectionem operatur, Dei donum est; ita infidelitas con-

¹ Sic Remigianus Ms. Editi, *ducens*.

stitutio Dei non est. Quia Deus pœnas criminum novit ordinare, non crimina; non consequens est ut quod non remiserit, ipse commiserit. Prædestinatus itaque vivit ex fide sibi donata: non prædestinatus perit infidelitate voluntaria, non coacta.

XV. Item, qui dicit quod idem sit præscientia quod prædestinatio, in bonis sine dubio operibus nostris duo ista permiscet. Quæ enim ex Dei munere habentur, et quæ præscita dicuntur, non possunt non esse prædestinata: et quæ prædestinata appellantur, non possunt non esse præscita. In malis autem operibus nostris sola præscientia Dei intelligenda est. Quia sicut præscivit et prædestinavit quæ ipse facit, et ut faceremus dedit; ita præscivit tantum, non etiam prædestinavit, quæ nec ipse fecit, nec ut faceremus exegit.

PROSPERI AQUITANI

PRO AUGUSTINI DOCTRINA

RESPONSIONES AD CAPITULA

OBJECTIONUM VINCENTIANARUM.

Tiber unus.

PRÆFATIO. Quidam christianæ ac fraternæ charitatis obliiti, in tantum existimationem nostram quoquo modo student lædere, ut suam se evertere nocendi cupiditate non videant. Contextunt enim, et qualibus possunt sententiis comprehendunt ineptissimarum quarundam blasphemiarum prodigiosa mendacia; eaque ostendenda et ingerenda multis publice privatimque circumferunt; asserentes talia in nostro sensu esse, qualia diabolico continentur indiculo: quæ falso in nos ad excitandam invidiam jacitari, facile et sufficienter subscriptione unius probaremus anathematis; nisi malignitas eorum, qui se gravari putant, si de nobis bene sentiatur, ipsam subscriptionis nostræ brevitatem suspectam esset habitura. Unde ne hujus querelæ inveniretur occasio, necessarium conveniensque credidimus, ut sive ad calumniantium animos mitigandos, sive ad eos quorum auribus tale aliquid insonuit instruendos, quantum adjuvante Domino fieri poterit, plene dilucideque pandamus, quid de perversis definitionibus judicemus. Propositis igitur singillatim sedecim capitulis, sub unoquoque eorum, sensus nostri et fidei quam contra Pelagianos ex apostolicæ Sedis auctoritate defendimus, verba ponimus: ut qui paululum se ad legenda hæc dignati fuerint occupare, evidenter agnoscant, impiarum profanarumque opinionum nullum cordibus nostris inhasisse vestigium; et blasphemias quas perspexerint nostra professione damnari, in earumdem repertoribus censent debere puniri.

OBJECTIO PRIMA. Quia Dominus noster Jesus Christus non pro omnium hominum salute et redemptione sit passus.

* Remigianus codex, ante annos plus minus octingentos scriptus, habuit a prima manu, *Vincenianarum*; a secunda vero jam olim correctus, præfert (ut in fine libri absque correctione legitur) *Vincenianarum*. Lovanienses observant, esse qui arbitrentur, Objectionum scriptorem Vincentium Lerinensem illum fuisse, cujus exstat adversus profanas hæresum novitates Commonitorium, scriptum circiter annum Christi quadringentesimum trigesimum quartum, seu, ut ipse auctor in capite quadragesimo secundo testatur, post triennium ferme a celebrato contra Nestorium concilio Ephesino.

RESPONSIO. Contra vulnus originalis peccati quo in Adam omnium hominum corrupta et mortificata natura est, et unde omnium concupiscentiarum morbus inolevit, verum et potens ac singulare remedium est mors Filii Dei Domini nostri Jesu Christi: qui liber a mortis debito, et solus absque peccato, pro peccatoribus et debitoribus mortis¹ est mortuus. Quod ergo ad magnitudinem et potentiam pretii, et quod ad unam pertinet causam generis humani, sanguis Christi redemptio est totius mundi. Sed qui hoc sæculum sine fide Christi et sine regenerationis Sacramento pertranscunt, redemptionis alieni sunt. Cum itaque propter unam omnium naturam, et unam omnium causam a Domino nostro in veritate susceptam, recte omnes dicantur redempti, et tamen non omnes a captivitate sint eruti; redemptionis proprietas haud dubie penes illos est, de quibus princeps mundi missus est foras, et jam non vasa diaboli, sed membra sunt Christi. Cujus mors non ita impensa est humano generi, ut ad redemptionem ejus etiam qui regenerandi non erant pertinerent: sed ita, ut quod per unicum exemplum gestum est pro universis, per singulare sacramentum celebraretur in singulis. Poculum quippe immortalitatis, quod confectum est de infirmitate nostra et virtute divina, habet quidem in se ut omnibus prosit; sed si non bibitur, non medetur.

Obj. II. Quia Deus nolit omnes salvare, etiamsi omnes salvari velint.

RESP. Cum Veritas dicat, *Si vos cum sitis mali, nobis bona data dare filiis vestris, quanto magis Pater vester cælestis dabit bona petentibus se (Math. vii, 11)?* qui fieri potest, ut Deus, qui etiam illos salvat, de quibus dici non potest quod salvari velint, nolit aliquos salvare, etiamsi salvari velint; nisi aliqua causa existant, de quibus, quanvis sint nobis incognoscibiles, ille tamen bene judicat, de quo dici non potest, aliter eum quidquam facere debuisse, quam fecerit? Remota ergo hac discretionem, quam divina scientia intra secretum justitiæ suæ continet, sincerissime credendum atque proflendum est, Deum velle ut omnes homines salvi fiant. Siquidem Apostolus, cujus

¹ Sic, *mo: tis*. addimus, ex Remig. Ms.

ista sententia est, sollicitissime præcipit, quod in omnibus Ecclesiis piissime custoditur, ut Deo pro omnibus hominibus supplicetur (1 Tim. II, 1-4) : ex quibus quod multi pereunt, pereuntium est meritum; quod multi salvantur, salvantis est donum. Ut enim reus damnatur, inculpabilis Dei justitia est: ut autem reus justificetur, ineffabilis Dei gratia est.

Obj. III. Quia Deus majorem partem generis humani ad hoc creet, ut illum perdat in æternum.

Resp. Omnium quidem hominum creator est Deus: sed nemo ab eo ideo creatus est, ut periret. Quia alia est causa nascendi, et alia est causa pereundi. Ut enim nascantur homines, Conditoris est beneficium: ut autem pereant, prævaricatoris est meritum. In Adam quippe, in quo omnium hominum præformata natura est, omnes peccaverunt; eademque sententia, quam ille excepit, obstricti sunt. Neque ab hoc vinculo, etiam si propriis peccatis carraut, resolvuntur, nisi in Sacramento mortis et resurrectionis Christi per Spiritum sanctum renascantur. Nimis ergo impius et inductus est, qui vitium naturæ non discernit ab auctore naturæ: a quo prorsus alienum est, quidquid in unoquoque damnandum est. Creat enim homines, ut sint homines: nec multiplicandis generationum successione opificium suum subtrahit, secundum consilium bonæ voluntatis suæ reparaturus in multis quod ipse fecit, puniturus in multis quod ipso non fecit. Sicut enim per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi; ita et per unius hominis obedientiam justii constituuntur multi (Rom. v, 12, 19).

Obj. IV. Quia major pars generis humani ad hoc creatur a Deo, ut non Dei, sed diaboli faciat voluntatem.

Resp. Insanum omnino et contra rationem est, dicere, voluntatem Dei ex Dei voluntate non fieri; et damnatorem diaboli ejusque famulorum, velle ut diabolo serviatur. Sed hoc Catholicis Pelagianii consequenter se objicere existimant, qui Adæ peccatum transiisse in omnes diffiterunt: quoniam si primam naturam originalis culpa non obliget, non sint obnoxii diabolo parvuli; nec indigeant erui de potestate tenebrarum, qui nunquam a suo auctore discesserint. Nos autem, qui omnes in Adam periisse profiteremur (venit enim Filius hominis querere et salvare quod perierat [Luc. xix, 10]), nec ideo dicimus creari quemquam hominem, ut diaboli faciat voluntatem; et agnoscimus omnem hominem non redemptum, diaboli esse captivum. Prævaricatio enim hominum disposita a sæculis creationis ordinem turbare non potuit, et merito creatura peccatrix pœnalem dominationem illius patitur, cui, relicto vero Domino, sponte se vendidit. Hæc quippe servitus non institutio est Dei, sed judicium; quo frans deceptoris diaboli facta est decepto et male credulo homini pœna peccati. De qua nemo eruitur, nisi per mediatorem Dei et hominum hominem Christum Jesum; cujus gratuita gratia et multorum malis meritis non tribuitur, et nullorum bonis meritis prævenitur.

Obj. V. Quia peccatorum nostrorum auctor sit Deus, eo quod malam faciat voluntatem hominum plasmet substantiam quæ naturali motu nihil possit nisi peccare.

Resp. Hujus quoque objectionis vanitas de illa procedit schola, in qua natura humana immunis a peccato Adæ, et illæsa defenditur; ut quia omnes homines prævaricationis reos et damnationi obnoxios nasci, periturosque nisi in Christo renascantur asserimus, eundem videamur dicere auctorem culpæ, quem profiteremur conditorem esse naturæ. Quod nos a sensu nostro penitus abdicamus, qui Deum justum et bonum sic humane substantiæ et interiorum exteriorumque sensuum novimus creatorem, ut prorsus ab illo sit quidquid pertinet ad naturam, et prorsus ab illo non sit quidquid contra naturam est. Peccatum autem contra naturam est, de quo mors et omnia quæ sunt mortis oriuntur. Quibus malis tunc se homo

inluit, quando illum fide obedientiaque privatum, in suas promissiones diabolus a Dei lege traduxit, omniaque sibi posteritatis ejus germina, per conditionem depravatæ stirpis, obstrinxit. Unde si qua in Christo nova creatura est, libera sit a diabolo, et subjicitur Deo, reformata a deformitate sua ad imaginem ejus qui creavit eam. Quod nisi fiat, remanet in illo in quo omnes moriuntur, non habens sortem in eo in quo omnes vivificabuntur. Non igitur cujusquam peccati auctor Deus, sed naturæ creator est. Quæ cum potestatem habuerit non delinquendi, sponte deliquit, et deceptoris suo propria voluntate se subdidit. Nec naturali, sed captivo motu versatur in vitio, donec moriatur peccato et vivat Deo: quod sine gratia Dei facere non potest; quia libertatem quam libertate perdidit, nisi Christo liberante non recipit. Non est enim aliud nomen sub cælo datum hominibus, in quo oporteat salvos fieri (Act. iv, 12).

Obj. VI. Quia Deus tale in hominibus plasmet arbitrium, quale est dæmonum, quod proprio motu nihil aliud possit velle, nisi malum.

Resp. Totus quidem mundus, sicut ait Joannes apostolus, in maligno positus est (1 Joan. v, 19); et multorum hominum talis est malitia, qualis est dæmonum. Qualibus dicebat Dominus, Progenies viperarum, quomodo potestis bona loqui, cum sitis mali (Matth. xii, 34)? et, Vos de diabolo patre nati estis, et concupiscentias patris vestri facere vultis (Jonn. viii, 44). Sed hoc inter malos homines distat et dæmones, quod hominibus etiam valde malis superest, si Deus miseretur, reconciliatio: dæmonibus autem nulla est in æternum servata conversio. Sicut ergo prævaricatoribus angelis non Deus indidit illam, quæ in veritate non stetit, voluntatem: ita nec hominibus hunc affectum, quo diabolum imitentur, inseruit. Mendax enim de proprio loquitur; et liber a mendacio non erit, nisi eum veritas liberaverit (Ibid., 36).

Obj. VII. Quia hæc sit voluntas Dei, ut magna pars Christianorum salva esse nec velit, nec possit.

Resp. Si de his hoc dicitur, qui pietatem christianæ conversationis et fidei deserentes, in profanos errores, aut in damnabiles mores irrevocabiliter transierunt; non dubium est quod talem voluntatem habentes salvi esse nolunt; et quamdiu salvi esse nolunt, salvi esse non possunt. Sed nullo modo credendum est, hujusmodi homines in hanc desperationem ex Dei voluntate recidiisse; cum potius allevet Dominus omnes qui corruunt, et erigat omnes elisos (Psal. cxliv, 44). Nemo enim nisi illius gratia erigitur, nemo nisi illius gratia stabilitur. Dei ergo voluntas est ut in bona voluntate maneat: qui et priusquam deseratur, neminem deserit; et multos desertores sæpe convertit.

Obj. VIII. Quia nolit Deus ut omnes Catholici in fide catholica perseverent, sed velit ut magna exinde pars apostatet.

Resp. Non est dissimilis blasphemix hujus impietas, a præcedente sententia: quod ergo ad illam, hoc etiam ad istam, quæ in nullo est diversa, responsum sit.

Obj. IX. Quia velit Deus ut magna pars sanctorum a sanctitatis proposito ruat.

Resp. Nec hujus definitionis insaniam aliud sonat, quam gemina objectio prælocuta est. Unde mirandum est, objicientem tertio repetiisse, quod senel dixisse suffecerat: sed, ut res est, numerum criminationis augere voluit, quia sensum variare non potuit.

Obj. X. Quia adulteria et corruptelæ virginum sacrarum ideo contingant, quia illas Deus ad hoc prædestinavit ut caderent.

Resp. Detestanda et abominanda opinio, quæ Deum cujusquam malæ voluntatis aut malæ actionis credit auctorem; cujus prædestinatio nunquam extra bonitatem, nunquam extra justitiam est: universæ enim viæ Domini misericordia et veritas (Psal. xxiv, 10).

Adulteria igitur maritatarum¹, et corruptelas virginum non institueret novit sancta divinitas, sed damnare; nec disponere, sed punire. Quæ mala homines cum admittunt, suis concupiscentiis et cupiditatibus servant, quas ab illa prima voluntariæ prævaricationis labe traxerunt: cum autem declinant a malo, et faciunt bonum, a Domino gressus hominis diriguntur, et viam ejus volent (Psal. xxxvi, 27, 23). Propter quod dicit Apostolus: *Oramus autem ad Deum, ut nihil mali faciatis; non ut nos probati appareamus, sed ut vos quod bonum est faciatis* (II Cor. xiii, 7). Non ergo casus ruentium, nec malignitatem iniquorum, neque cupiditates peccantium prædestinationi Dei aut excitavit, aut suavit, aut impulit: sed plane prædestinavit iudicium suum, quo unicuique retribuitur est prout gessit, sive bonum, sive malum. Quod iudicium futurum omnino non esset, si homines Dei voluntate peccarent. Erit autem manifestissime: et omnis homo quem discretio divinæ scientiæ in sinistra constituerit parte, damnabitur; quia non Dei, sed suam ex excutus est voluntatem.

Obj. XI. Quia quando incestant patres filias, et matres filios, vel quando servi dominos occidunt, ideo stat, quia ita Deus prædestinavit, ut fletet.

Resp. Si diabolo objiceretur, quod talium facinorum ipse auctor, ipse esset incentor, puto quod aliqua ratione exonerare se hac posset invidia, et talium scelerum patrores de ipsorum voluntate convinceret; quia etsi delectatus est furore peccantium, probaret tamen se non intulisse vim criminum. Quæ ergo insipientia, quæve dementia definitur, ad Dei referendum esse consilium, quod nec diabolo in totum adscribi potest, qui in peccantium flagitiis illecebrarum adjutor, non voluntatum credendus est esse generator? Nihil ergo talium negotiorum Deus prædestinavit ut fletet: nec illam animam nequiter turpiterque victimam, ad hæc ut taliter viveret, præparavit; sed talem futuram non ignoravit, et de tali juste se iudicaturum esse præscivit. Atque ita ad prædestinationem ejus nihil aliud referri potest, nisi quod aut ad debitam justitiæ retributionem, aut ad indebitam pertinet gratiæ largitatem.

Obj. XII. Quia Dei prædestinatione efficiantur de filiis Dei filii diaboli, et de templo sancti Spiritus templa dæmonum, et de membris Christi membra meretricis.

Resp. Prædestinationi Dei, etsi apud nos, dum in præsentis vite periculis versamur, incerta est; apud illum tamen, qui fecit quæ futura sunt, incommutabilis permanet. Nec quæ illuminavit, obsecrat; nec quæ adflicavit, destruit; nec quæ plantavit, evellit. Sine poenitentia enim sunt dona et vocatio Dei (Rom. xi, 29) et si firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc; cognovit Dominus qui sunt ejus (II Tim. ii, 19). Nullo igitur modo Dei prædestinatio facit ut aliqui ex filiis Dei filii sint diaboli, aut ex templo sancti Spiritus templa sint dæmonum, aut ex membris Christi fiant membra meretricis: sed potius prædestinationi facit ut ex filiis diaboli fiant filii Dei, et ex templo dæmonum templum sint Spiritus sancti, et ex membris meretricis membra sint Christi. Quia ipse alligat fortem, et vasa ejus rapit (Marc. iii, 27), eruens ea de potestate tenebrarum, et transferens de contumelia in gloriam (Coloss. i, 13). Hi autem de quibus dicitur, *Ex nobis exierunt, sed non fuerunt ex nobis; si enim fuissent ex nobis, mansissent utique nobiscum* (I Joan. ii, 19): voluntate exierunt, voluntate ceciderunt. Et quia præsciti sunt casuri, non sunt prædestinati. Essent autem prædestinati, si essent reversuri, et in sanctitate ac veritate mansuri. Ac per hoc prædestinationi Dei, multis est causa standi, nemini est causa labendi.

Obj. XIII. Quia omnes illi fideles et sancti, qui ad æternam mortem prædestinati sunt, quando ad vomitum suum relabuntur, vitio quidem suo hoc facere

videntur; sed ipsius vitii causa est divina prædestinationi, quæ illis latenter subtrahit bonas voluntates.

Resp. Idem blasphemiarum spiritus perseverat, et a præcedentibus mendaciis subsequens impietas non recedit: quam prorsus vera ratio reprobatur, et incunctanter sana doctrina condemnat. Quia omnibus quidem a fide ad infidelitatem, a sanctitate ad turpitudinem relapsis, et ante finem vitæ nulla emendatione purgatis, nihil aliud quam mors æterna debetur: sed nefas est Deo adscribere causas talium ruinarum, qui etsi ex æterna scientia præcognitum habet quid unuscujusque meritis retributurus sit, nemini tamen per hoc quod falli non potest, aut necessitatem, aut voluntatem intulit delinquendi. Si ergo a justitia et pietate quis desicit, suo in præceptis fertur arbitrio, sua concupiscentia trahitur, sua persuasionem decipitur. Nihil ibi Pater, nihil Filius, nihil agit Spiritus sanctus; nec tali negotio quidquam divinæ voluntatis intervenit: cujus opere multos scimus ne haberentur, retentos; nullos autem, ut laberentur, impulsos.

Obj. XIV. Quia magna pars illa Christianorum catholicorum, fidelium atque sanctorum, quæ ad ruinam et perditionem prædestinata est, etiamsi petat a Deo sanctitatis perseverantiam, non impetrabit: eo quod mutari non potest divina prædestinatio, quæ illos præordinavit, præparavit, præcepit ut caderent.

Resp. Ad prævaricationem legis, ad neglectum religionis, ad corruptelam disciplinæ, ad desertionem fidei, ad perpetrationem qualiscumque peccati, nulla omnino est prædestinatio Dei: nec fieri potest ut per quem a talibus malis surgitur, per eum in talia decidatur. Si ergo in sanctitate vivitur, si in virtute proficitur, si in bonis studiis permanetur; manifestum munus est Dei, sine quo nullius boni operis fructus acquiritur: si autem ab iis receditur, et ad vitia ac peccata transitur; nihil ibi Deus malæ temptationis immittit, et recessurum non deserit antequam deserat; et facit plerumque, ne deserat, aut etiam, si descessit, ut redeat. Cur autem illum retineat, illum non retineat: nec possibile est comprehendere, nec licitum vestigare; cum scire sufficiat, et ab illo esse quod statur, et non ab illo esse quod ruitur.

Obj. XV. Quia omnes illi fideles et sancti, qui ad æternam mortem prædestinati sunt, posteaquam ceciderint, sic a Deo dispensentur, ne possint vel velint per poenitentiam liberari.

Resp. Non veraciter, nec sapienter hoc dicitur. Qui enim a fide et sanctitate exciderunt, sicut voluntate prolapsi sunt, ita voluntate non surgunt, et dominatum concupiscentiarum, quibus succubuerunt, sponte patiuntur. Si qui autem captivitatem suam genuerunt, et judicantes semetipsos, ad misericordiam Dei mutato corde confugiunt, non sine spiritu divinæ visitationis hæc faciunt. Hæc enim mutatio dextera: Excelsi (Psal. lxxvi, 11): qui innumeris lapsis dat poenitentiam ut resipiscant a diaboli laqueis, a quo captivi tenebantur ad ipsius voluntatem (II Tim. ii, 26). Nemini autem Deus correctionis admittit viam, nec quemquam boni possibilitate dispoliat. Quia qui se a Deo avertit, ipse et velle quod bonum est, et posse sibi sustulit. Non est ergo consequens, sicut putant qui talia obijciunt, ut Deus, quibus poenitentiam non dederit, resipiscentiam abstulerit; et quos non levarit, alliserit: cum aliud sit insontem in crimen egisse, quod alienum est a Deo; aliud criminose veniam non dedisse, quod de peccatoris est merito.

Obj. XVI. Quia magna pars illa fidelium atque sanctorum, quæ ad æternam mortem prædestinata est, quando dicit Deo in oratione dominica, *Fiat voluntas tua* (Matth. vi, 10); nihil aliud quam contra se petat, id est, ut cadant et ruant; quia voluntas Dei hæc est, ut æterna morte pereant.

Resp. Non hoc Veritas dicit, quod hæc sit voluntas Dei, ut fideles et sancti a fide atque innocentia ruant, et pereant in æternum: sed Veritas dicit, *Hæc est voluntas ejus qui me misit Patris, ut omne quod dedit mihi, non perdam ex eo quidquam, sed resus: item illud*

¹ Rom'ignanus Ms., *maritorum*.

in novissimo die (Joan. vi, 39). Quod ergo Pater Filio dedit, Filius omnino non perdit. Idem enim dicit: *Omne quod dat mihi Pater, venit ad me, et non ejiciam foras* (Ibid., 37). Quod si per generalitatem vocationis, et per abundantiam bonitatis Dei, etiam non perseveraturi perseverantur admixti sunt; hi cum a pietate deficiunt, non ex Dei opere, sed ex sua voluntate deficiunt; nec impelluntur ut cadant, nec eji- ciuntur ut deserant: casuri tamen et recessuri, ab eo qui falli non potest, præsciuntur. Quamdiu itaque in Oratione Dominica dicunt, *Fiat voluntas tua* (Matth. vi, 10); non hoc contra se petunt, quod Deus nullo modo ulla ratione facturus est, id est, ut cadant et ruant: ipsorum enim hoc nequitia, ipsorum est consummatura libertas. Sed plane illud contra se petunt,

quod divinæ voluntatis esse non dubium est; ut scilicet, cum venerit Filius hominis in majestate sua, ei sederit super thronum gloriæ suæ, congregentur ante eum omnes gentes, et separet eos ab invicem, alios ad dexteram, alios statuens ad sinistram, et audiant eum dextri dicentem, *Venite, benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi*: audiant et sinistri, *Discedite a me, maledicti, in ignem æternum, quem paravit Pater meus diabolo et angelis ejus* (Matth. xxv, 34, 41). Igitur qui facturi non sunt voluntatem Dei, et petunt ut fiat voluntas Dei, in ea quod Dei voluntate faciendum est, audiuntur, ut imitatores diaboli cum diabolo judicentur. Qui enim voluntatem Dei spreverunt invitantem, voluntatem Dei sentient vindicantem.

PROSPERI AQUITANI

PRO AUGUSTINO

RESPONSIONES AD EXCERPTA

QUÆ DE GENUENSI CIVITATE SUNT MISSA.

Liber unus.

•••••

CAMILLO et THEODORO, venerabilibus presbyteris,
PROSPER.

In libris beatae memoriae Augustini episcopi, quorum titulus est, *De Prædestinatione Sanctorum*, quædam sanctitatem vestram vel insolita aut minus clara moverunt, quæ ad humilitatem meam de contextu disputationis excerpta misistis, ut quo intellectu, quoque judicio ea acciperem, nosceretis, quasi plus in me, quam in vobis ad hæc introspicienda esset ingenii; ac non magis in hoc examine vestræ facultatis debueritis exercere mensuram, et si aliqua vos morabatur obscuritas, decurrere ad Patrem luminum, a quo descendit omne datum optimum, et omne donum perfectum (Jacobi 1, 17), et a quo datur Spiritus sapientiæ et intellectus. Veruntamen præceptis vestris obsequium meum non subtraham, et adjuvante Domino, qui sapientiam præstat parvulis (Psal. xviii, 8), de capitulis istis, quid cum sanctis et eruditis fratribus sentiam, breviter indicabo; petens, ne ubi est simplicitas obedientiæ, præsumptionem putetis esse doctrinæ. De excerptis itaque hæc prima proposuistis, in quibus verba sunt sancti Augustini episcopi.

EXCERPTUM PRIMUM. (Jacob dilexi, Esau odio habui) (Rom. ix, 13; Malach. i, 3). Ad hoc perduxit ratiocinationem, ut dicerem: Non ergo elegit Deus opera cujusquam quæ ipse daturus sit; sed fidem elegit in præscientia, ut quem sibi crediturum esse præsciret, ipsum elegerit, cui sanctum Spiritum daret; ut bona operando etiam vitam æternam consequeretur. Nondum diligentius quæsieram, nec adhuc inveneram, qualis esset electio gratiæ (De Prædest. Sanct., n. 7).

Exc. II. Ac deinde subiunxi: Quod ergo credimus, nostrum est; quod autem bonum operamur, illius est, qui creditibus dat Spiritum sanctum; quod profecto non dicerem, si jam scirem etiam ipsam fidem inter Dei munera reperiri, quæ datur in eodem Spiritu. Utrumque nostrum est, propter arbitrium voluntatis, utrumque tamen datum est, propter spiritum fidei et charitatis (Ibid.).

Exc. III. Ac per hoc, quod etiam postea dixi, Quia neque velle possumus, nisi vocemur: et cum post vocationem voluerimus, non sufficit voluntas nostra et cur-

sus noster, nisi Deus et vires creditibus præbeat, et ducat quo vocat; ac deinde subiunxi, Manifestum est ergo, non volentis, neque currentis, sed miserentis Dei esse (Rom. ix, 16) quod bene operamur: omnino verissimum est. Sed parum de ipsa vocatione disserui, quæ fit secundum propositum Dei: non enim omnium qui vocantur talis est, sed tantum electorum (De Prædest. Sanct., n. 7).

RESPONSIO. In his tribus capitulis, licet divisa sint a disputationis corpore, et eo ipso obscuriora sint facta, quod et præcedentibus, et mediis, et subsequentibus non cohererent, intelligo tamen quod unam atque eandem causam scriptor exsequitur, de eis loquens, qui dicebant eum primo conversionis suæ tempore meliora sensisse, quando aestimabat, quod fides qua christiani sumus, non esset ex gratia, nec ex dono haberetur Dei, sed esset ex ipso homine, et ex arbitrii libertate; modo autem errare eum, qui assereret ipsam etiam fidem, Dei esse donum, et ad hanc quoque pertinere quod dictum est, *Quid autem habes quod non accepisti* (I Cor. iv, 7)? Neque recte eum nunc electionem Jacob ad propositum Dei referre, quam prius ad præscientiam retulisset. Ad hanc ergo objectionem respondet, se antequam cognosceret gratiæ veritatem, et antequam regendæ præponeretur Ecclesiæ, in hac opinione ignoranter errasse: sed in ipso episcopatus sui exordio, a sanctæ memoriæ Simpliciano Mediolanensi antistite de Jacob electione et de Esau rejectione consultum, totam questionem ad hos geminos pertinentem sagacioris diligentia ventilasse, et omnibus ratiocinandi viribus hoc indubitanter agnovisse, quod electionem gratiæ nulla merita humana præcedant; et quod fides, unde incipiunt omnia merita, donum sit Dei: ne gratia non sit gratia (Rom. xi, 6), si aliquid eam, propter quod tribuatur, antevenit. Itaque in eo quod dictum est, *Jacob dilexi*, ostensum esse quid homini donaretur: et in eo quod dictum est, *Esau autem odio habui* (Ibid. ix, 13), ostensum esse quid homini deberetur. Hoc autem se in libro Retractionum secundo (Cap. 1) suo opere studiose recognovisse; et cum omnes opiniones suas censoria gravitate discuteret, istam, quam obfretatores eius eligunt, improbase, quam ante Pelagianæ hæresis ortum futuro errori amicam esse

† Codex Remigianus, Theudilo.